

35. Satamahallinto

Satamalautakunta ja sen alainen satamalaitos

Lautakunnan kokoonpano. Satamalautakuntaan kuuluivat v. 1958 kontra-amir. Svante Sundman puheenjohtajana, toimist.hoit. Urho Ilmanen varapuheenjohtajana sekä jäseninä: joht. Rote Hellström, dipl.ins. Ossian Kivelä, pääjoht. Jalmari Laakso, toimits. Olavi Laine, luottamusmies Yrjö Roth, toim.joht. Kalervo Tamminen ja rak.mest. Jaakko Tiilikainen.

Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli apul.kaup.joht. Hjalmar Krogus.

Lautakunnan kokoukset. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 22 kertaa. Pöytäkirjain pykäläluku oli 816, kanslian diaariin merkittyjen asiain luku 1 462 ja lähetettyjen kirjeiden luku 660; pöytäkirjanotteita annettiin 1 216.

Komiteoissa oli satamalaitos edustettuna seuraavasti: talviliikennetoimikunnassa satamakapt. Georg Häggström puheenjohtajana ja jäsenenä satamarak.pääll. Boris Backberg; tullineuvottelukunnassa satamajoht. Kristian Eiro; Ruoholahden siltakomiteassa satamarak.pääll. Backberg puheenjohtajana; raiteenpitojärjestelmän soveltamiskomiteassa satamarak.pääll. Backberg puheenjohtajana; työttömyystöiden suunnittelukomiteassa satamarak.pääll. Backberg jäsenenä sekä Lauttasaaren siltatoimikunnassa dipl.ins. Per Duncker.

Satamalautakunnan jaostot. Varastoalueiden vuokrausta yms. asioita käsittelevää jaostoa ei kertomusvuodeksi asetettu.

Satamatyöntekijäin huoltorakennukset. Länsisataman satamatyöntekijäin huoltohuoneiston hoito luovutettiin Oy. Åkerman Ab:lle 1. 3. alkaen 260 000 mk:n suuruisa kuukausikorvausta vastaan (17. 2. 130 §). Oy. Stevedoring Ab:lle Katajanokan huoltorakennuksesta luovutetuista huoltotiloista kannettava kuukausikorvaus korotettiin 1. 1. lukien 202 000 mk:ksi (3. 2. 83 §).

Sörnäisten sataman uuden huoltorakennuksen rakennussuunnitelmat päätettiin antaa arkkitehtitoimisto A. Hytönen & R.-V. Luukkosen tehtäväksi (17. 2. 129 §) sekä luonnospiirustukset päätettiin tilata samalta arkkitehtitoimistolta (8. 12. 784 §).

Vuokra-asioita ym. August Eklöf Oy:lle vuokrattu vesialue Vanhankaupunginlahdessa päätettiin pienentää puoleen eli 100 000 m²:iin 1. 4. lukien vuokran muuttuessa samassa suhteessa ja muiden vuokraehtojes pysyessä muuttumattomina (14. 4. 267 §).

Hiilentuonti Oy., Oy. Algol Ab. ja Oy. Aimo Lindgren Ab. oikeutettiin sijoittamaan vuokra-alueilleen Länsisatamassa maanalainen bensiniisäiliö sekä jakelulaite 12 000 mk:n vuosivuokrasta (28. 4. 298 §, 11. 8. 505 §, 6. 10. 630 §).

Havulinna Oy:n vuokraoikeus Ruoholahden varastoalueeseen n:o 71 siirrettiin Oy. Mercantile Ab:lle (8. 9. 571 §).

Oy. Aimo Lindgren Ab:lle vuokrattu Länsisataman varastoalue V 1 suurennettiin 1. 9. lukien 12 950 m²:n suuruiseksi (8. 9. 577 §).

Oy. Atkinson Ab:lle vuokrattu Länsisataman varastoalue päätettiin suurentaa 1. 1. 1959 lukien 15 075 m²:n suuruiseksi (1. 12. 754 §).

Farming Oy:lle päätettiin myöntää lykkäystä Itämerenkadun varastokorttelissa n:o 792 olevan varastoalueen rakentamisvelvollisuuteen nähden siten, että rakentamisvelvollisuuden ensimmäisen osan mukaisen varastorakennuksen tuli olla vesikatossa ennen 1. 4. 1960 (15. 12. 797 §).

Kertomusvuoden aikana lautakunta teki edellä mainittujen lisäksi seuraavat vuokrasopimukset:

Vuokraaja	Alue	Pinta- ala, m ²	Vuokrankausi	Indeksilukua vas- taava perusvuokra vuodessa m ² :ltä	Päätös
Kaasulaitos	Hanasaaren alue C	23 900	1. 1. 1958 alk. 6 kk irtis.	260 mk/1951=100	17. 2. 137 §
»	» » E	19 302	S:n	400 mk/1951=100	S:n
»	» » »	5 618	»	260 mk/1951=100	»
Oy. Konela Ab.	Ruoholahden alue	7 061	10. 3. 1958 alk. 3 kk irtis.	S:n	17. 3. 203 §
Osuuskunta Metsäliitto	Ruoholahden varasto- alue n:o 26	1 600	1. 4. 1958 alk. 1 kk irtis.	280 mk/1951=100	17. 3. 194 §
Korpivaara Oy.	Ruoholahden varasto- alue n:o 24 a	1 395	1. 5. 1958 alk. 3 kk irtis.	260 mk/1951=100	28. 4. 315 §
Oy. Atkinson Ab.	Länsisataman korttelit lit n:o 759 ja 762	8 000	1. 8. 1958 alk. 6 kk irtis.	S:n	16. 6. 411 §
Oy. Telko Ab.	Länsisataman kortteli n:o 245, alueet b ja c	5 045	1. 10. 1958 alk. 6 kk irtis.	»	S:n
Farming Oy.	Ruoholahden varasto- alue n:o 792	2 873	16. 6. 1958 alk. 3 kk irtis.	»	16. 6. 425 §
Osuusliike Elanto	Verkkosaaren varasto- alue n:o 16	2 064	1. 11. 1958 alk. 6 kk irtis.	200 mk/1951=100	6. 10. 628 §
Hiilentuonti Oy.	Länsisataman varasto- alue n:o 264 hg	844	1. 12. 1958 alk. 1 kk irtis.	260 mk/1951=100	8. 12. 785

Kertomusvuoden aikana irtisanottiin tai purettiin seuraavat vuokrasopimukset:

Vuokraaja	Alue	Vuokraoi- keus päättyy	Päätös
Metsänomistajain Metsäkeskus Oy.	Ruoholahden varastoalue n:o 26	31. 3. 1958	20. 1. 44 §
Oy. Shell Ab.	Verkkosaaren varastoalue n:o 5	30. 6. 1958	3. 2. 98 §
Oy. Koskilaiva Ab.	Katajanokan varastoalue H 14	31. 1. 1958	3. 2. 97 §
Kuvan- ja Kivenveistämö O. Janatuinen	Ruoholahden varastoalue n:o 6	31. 7. 1958	3. 2. 104 §
Puutavara- ja polttoainetoimisto	Sörnäisten varastoalue B	30. 6. 1958	14. 4. 250 §
Riihimäen Saha Oy.	Ruoholahden varastoalue n:o 4	24. 11. 1958	2. 6. 390 §
Puunvälitys Oy.	Sörnäisten satama-alue	31. 12. 1958	11. 8. 503 §
Oy. Shell Ab.	Verkkosaaren varastoalue n:o 10	S:n	8. 9. 545 §
Aug. Eklöf Ab.	Sörnäisten varastoalue n:o 13	31. 10. 1958	8. 9. 546 §
Oy. Vesijohtoliike Huber Ab.	Ruoholahden varastoalue n:o 40—41	31. 12. 1958	6. 10. 626 §
Telko Oy.	Länsisataman varastoalue n:o 264 h	30. 9. 1958	6. 10. 627 §
E. Poutiainen ja E. Pekkanen	Ruoholahden varastoalue n:o 5 a	30. 4. 1959	20. 10. 667 §

Rakennusten ja varastotilojen vuokraukset. Kansainvälinen Kuljetus Oy:lle Katajanokan varastorakennuksesta n:o 3 vuokratun 170 m²:n suuruisen kylmän varastotilan vuokrasuhde merkittiin päättyväksi 28. 2. sekä vuokrattiin sama varastotila Oy. Machinery Ab:lle 1.3. lukien, irtisanomisaikana 6 kk, 100 mk/m² kuukausivuokrasta (17. 2. 127 §).

Oy. Machinery Ab:lle Katajanokan varastorakennuksesta n:o 3 vuokratun 170 m²:n suuruisen kylmän varastotilan vuokrasuhde merkittiin päättyväksi 30. 9. sekä vuokrattiin sama varastotila Oy. Merikiito Ab:lle 1. 10. lukien, irtisanomisaikana 6 kk, 100 mk/m² kuukausivuokrasta (6. 10. 621 §). Oy. Merikiito Ab:n sopimus saman rakennuksen 75 m²:n suuruisen varastotilan vuokrauksesta merkittiin päättyväksi 30. 9. (6. 10. 621 §).

Laiturihuoltotoiminnasta aiheutuneet korvaukset. Laiturihuollon vastuulla olleista, puutumaan jääneistä tai vahingoittuneista tavaroista päätettiin suorittaa tavaranomistajille korvauksia 25 tapauksessa yhteensä 805 696 mk. Yleisessä talletusmakasiinissa olleista tavaroista suoritettiin korvauksia 2 tapauksessa yhteensä 39 957 mk.

Hyväksytyt piirustukset. Lautakunta hyväksyi kertomusvuoden aikana seuraavat rakennuspiirustukset: Riihimäen Saha Oy:n Lapinniemen varastorakennuksen muutostöiden ja ko. alueelle suunniteltujen rakennusten (3. 2. 86 §, 14. 4. 264 §), Rudus Oy:n Taivallahden kärkeen suunnitellun laiturin (3. 3. 177 §), Oy. Mercantile Ab:n Lapinniemen varastoalueelle ja Ruoholahden suunniteltujen rakennusten (31. 3. 236 §, 3. 11. 704 §), Sörnäisten sataman uuden huoltorakennuksen luonnospiirustukset (2. 6. 386 §), Veljekset Udd Oy:n Ruoholahden varastoalueelle suunnitellun vajarakennuksen (6. 10. 623 §), Jalokala Oy:n Verkkosaaren varastoalueelle suunnitellun toimistorakennuksen (6. 10. 624 §), Wärtsilä-yhtymä Oy:n Hietalahden telakan Hietalahden rantaan rakennettavan varastorakennuksen (6. 10. 625 §), kaasulaitoksen Hanasaaren alueelle suunnitteleman koksinsuulontalaitoksen laajennustöiden (6. 10. 649 §), Oy. Algol Ab:n Länsisataman varastoalueelle 265 b suunnitteleman katoksen (6. 10. 650 §) ja sähkölaitoksen Hanasaaren alueelle rakennettavan putkisillan muutostöiden (6. 10. 653 §).

Taksojen ja maksujen muutokset ja korotukset. Laiturihuoltotaksa päätettiin korottaa 1. 2. lukien (20. 1. 49 §).

Koneellisten tavaransiirtolaitteiden käyttötaksaa päätettiin korottaa hiilisataman nosturin taksan osalta 1. 2. lukien (20. 1. 51 §) ja 25-tonnin nosturin osalta (17. 3. 199 §) sekä koko taksa 1. 1. 1959 lukien (1. 12. 758 §).

Varastotilojen vuokrat korotettiin 15. 9. lukien seuraavasti: Länsisataman puiset varastorakennukset B, C ja E 75 mk/m²/kk, Katajanokan kivirakennukset 1—3 ja 6 100 mk/m²/kk, Katajanokan yleisen talletusvaraston kylmä varastotila 120 mk/m²/kk sekä lämmin 150 mk/m²/kk (3. 3. 176 §).

Satamalaitoksen sähköverkostosta myytävän sähkövirran hinnaksi päätettiin vahvistaa 1. 4. lukien 18 mk/kW (31. 3. 232 §).

Alusten köysien laituriin kiinnittämisestä ja irroittamisesta sekä satamaluotsauksesta kannettavat maksut, jotka satamanpalveluskuntaan kuuluvilla on oikeus kantaa näistä suorittamistaan sivutehtävistä, päätettiin korottaa 1. 7. lukien (2. 6. 369 §).

Sisäasiainministeriön 8. 8. 1924 vahvistaman satamamaksutaksan maksut kannettiin kaupunginvaltuuston 4. 6. tekemän ja sisäasiainministeriön 30. 6. ja 14. 8. vahvistaman päätöksen mukaisesti 20 % korotettuina 1. 7. lukien.

Yleisen talletusmakasiinin työmaksut päätettiin korottaa 16. 10. lukien (6. 10. 643 §) sekä vuokramaksut 1. 4. 1959 lukien (1. 12. 757 §).

Vanhimpaan elinkustannusindeksiin sidotut maanvuokrat kannettiin 1 490 % korotettuina eli 15.9 kertaisina ja uusimpaan sidotut vuokrat 30 % korotettuina 1. 1. 1959 alkaen.

Esityksiä tehtiin kaupunginhallitukselle mm. seuraavista asioista, jotka koskivat: satamalaitoksen työttömyyskustannuksia v. 1957 (3. 2. 106 §); teurastamon raiteiston järjestelysuunnitelmaa (17. 2. 132 §); eräiden satamalaitoksen vakinaisten virkojen lakauttamista (3. 3. 167 §, 28. 4. 307 §, 3. 11. 700 §); Helsinki-mitalin ja Kaupunkiliiton ansiomerkkien myöntämistä (3. 3. 181 §); yksityisraiteen rakentamista Hanasaaren satama-alueelle (17. 3. 193 §); Länsisataman huoltorakennuksen huoltotilojen järjestelyä (31. 3. 227 §); sähkölaitoksen Hanasaaren sähköaseman ja Herttoniemen 110/20 KV kytkinlaitoksen raiteita (31. 3. 234, 235 §); Sörnäisten sataman uuden huoltorakennuksen luonnospiirustusten hyväksymistä (28. 4. 314 §, 2. 6. 386 §, 17. 11. 723 §); satamamaksutaksan korottamista (12. 5. 351 §); Matkustajalaiturille rakennettavan varastorakennuksen suunnittelutöitä (2. 6. 365 §); Suomen Satamaliiton liittokokousta Kotkassa (16. 6. 413 §); Lauttasaarenkadun sillan suunnittelua (16. 6. 429 §); pistoraitteen rakentamista Herttoniemen aseman ratapihalta Elintarvikekeskuksen juurikasvarastolle (16. 6. 440 §); Oy. Mercantile Ab:n Länsisatamassa sijaitsevan nosturitallirakennuksen ostamista (11. 8. 488 §); Länsisataman aitauksen poistamista (11. 8. 490 §); yleistä talletusmakasiinia koskevien prokuravaltuuksien peruuttamista ja uusien myöntämistä (8. 9. 568 §); työturvallisuuden parantamista Katajanokan satamassa (22. 9. 593 §); Lauttasaaren liikenneyhteyksiä (22. 9. 609 §); satamarakennusosaston organisaatio- ja työvoimakysymystä (20. 10. 669 §); Katajanokan laiturin nosturiraitteen ja rautatieraitteen tasoristeyksen turvaamista (20. 10. 671 §); Herttoniemen läntisen väylän syventämistä sekä pistoraitteen rakentamista Öljynpuristamo Oy:n teollisuustontille (20. 10. 685 §); sataman maanpuoleisten rajojen tarkistamista (3. 11. 697 §); Oy. Veljekset Lampila Ab:n vuokratontilla

Itämerenkadun varrella olevien rakennusten myyntitarjousta (17. 11. 718 §) sekä Itämerenkadun raiteen lyhentämistä (17. 11. 738 §).

Kiinteistölautakunnalle tehtiin esitys putkikanavan rakentamisesta Kaivolahdenkadun poikki (20. 10. 672 §).

Lausuntoja. Kaupunginhallitukselle annettiin seuraavat lausunnot asioista, jotka koskivat: työttömyystyömaiden edustajien kirjelmiä (20. 1. 63, 64 §); Lauttasaaren sillan liikennöimiskysymyksiä (3. 2. 79 §, 17. 3. 214 §, 11. 8. 477 §); Sompasaaren ja Verkkosaaren vuokra-aikojen jatkamista (3. 2. 80 §, 11. 8. 496 §); johtoloiston rakentamista Koiraasaaren (3. 2. 81 §); tullihuoneistokomitean mietintöä (3. 2. 82 §); Rakennusliike Arvonon Oy:n valitusta (3. 2. 105 §); meriurheilunäyttelyn järjestämistä matkustajapaviljonkiin (3. 2. 107 §, 15. 2. 793 §); Vattuniemen katujen ja johtojen rakentamistyön antamista yksityiselle urakoitsijalle (3. 2. 108 §); työ säännön uudistamista (17. 2. 133 §); Vanhankaupunginlahden muodostamista luonnonsuojelualueeksi (3. 3. 166 §); laivaväylän ruoppaamista Paraisten Kalkkivuori Oy:n laiturille (17. 3. 213 §); sorsien talvehtimispaikkoja (31. 3. 222 §); työttömyystyöntekijöiden palkkoja (31. 3. 233 §); kiinteän omaisuuden tarkastajien kertomusta v:lta 1957 (31. 3. 239 §); lisäkorvauksen maksamista tavaranmerkitsijöille suojapeitteiden käsittelystä ja hoidosta (14. 4. 252 §); satamakomitean mietintöä (14. 4. 268 §); vuosilomien järjestelyä ym. satamalaitoksessa (28. 4. 294, 295 §); erinäisten väylien ja viittojen siirtämistä kaupungin ylläpidettäväksi (28. 4. 296 §); tulenaran nesteen varastojen paloturvallisuuskomitean mietintöä (28. 4. 297 §); henkilöliikenteen harjoittamista moottoriveneillä Sörnäisten rannan ja Korkeasaaren välillä (12. 5. 339 §); ylileveän ja -painoisen autonosturin liikkumislupaa (12. 5. 348 §); Lammasaaren venelaiturin korjaamista (2. 6. 366 §, 25. 8. 526 §); Laajasalon itäosassa olevan venelaiturin uusimista (2. 6. 367 §); Humallahden laiturin rakentamista (2. 6. 368 §); Herttoniemen teollisuustontin n:o 1 erään tiealueen kunnostamista (2. 6. 389 §); katujen ja viemärien rakennusohjelmaa v. 1959 (2. 6. 394 §); Lauttasaaren siltatoimikunnan mietintöä (2. 6. 396 §); pysäköimisen sallimista I tullikamarin läntisellä jalkakäytävällä (2. 6. 398 §); yksityisen pistoraitteen rakentamista Pitäjänmäelle (16. 6. 426 §); Sörnäisten tavara-aseman kuormauslaituria (16. 6. 428 §); Itämerenkadun ja Lauttasaarenkadun välisen alueen paloturvallisuuden tehostamista (11. 8. 475 §); teurastamon alueen käyttösuunnitelmaa (11. 8. 478 §); Oy. Elon anomusta liikennealueen vuokraamiseksi (11. 8. 495 §); osastopäälliköiden valtuuksien määrittelyä suoritettaessa töitä kaupungin omin työvoimin (11. 8. 497 §); kalatukkukaupan järjestämistä (11. 8. 504 §); kaupungin maalaustöiden järjestelyä (25. 8. 527 §); aloitetta pintavirran kehittimien käytöstä sataman talviliikenteessä (8. 9. 541 §); kiinteistökirjanpitotoimikunnan mietintöjä (8. 9. 542, 543 §); Agrokseen alueen louhimista työttömyystyönä (8. 9. 579 §); Herttoniemen läntisen väylän syventämistä (8. 9. 581 §); helsinkiläisten purjehdusseurojen anomusta niiden laivojen muuttamiseksi avustuksiksi (22. 9. 588 §); hankintakomitean mietintöä (6. 10. 647 §); teollisuusalueen vuokraamista Herttoniemestä Öljynpuristamo Oy:lle (6. 10. 654 §); satamalaitoksen laskutuksen uudistusta (20. 10. 670 §); venepaikkatarpeen tyydyttämistä (3. 11. 695 §); työttömyystöiden laajentamista (3. 11. 696 §); polttoöljyn varastointia Hanasaaren ja Suvilahden voimalaitoksia varten (3. 11. 699 §); Oy. Telakka Ab:n Sirpalesaarella olevan omaisuuden myyntitarjousta sekä ko. saaren käyttöä (17. 11. 719 §); Suomalaisen Pursiseuran anomusta uudesta majapaikasta (17. 11. 720 §); venelaiturin rakentamista Roihuvuoreen ja Tammisaloon (17. 11. 721 §); vaurioituneen nosturin uudishankintaa (1. 12. 760 §); Suomenlinnan talvitien valaistusta (15. 12. 794 §) sekä sillan rakentamista Kruunuvuoren ja Korkeasaaren raiton ylitse (15. 12. 802 §).

Maistraatille annettiin seuraavat lausunnot asioista, jotka koskivat: maanalaisen polttoainesäiliön ja jakelulaitteen sijoittamista Länsisataman kortteliin n:o 254 (28. 4. 299 §); maanalaisen kaasuöljysäiliön ja jakelulaitteen sijoittamista Ruoholahteen (16. 2. 409 §); tulenaran nesteen maanalaisen säiliön asentamista Länsisatamaan Oy. Algol Ab:n tontille (11. 8. 505 §) sekä yksityisraiteen rakentamista Teollisuuskadulle (8. 9. 570 §).

Satamalaitos

Satamalaitoksen ja sen osastojen päälliköt. Satamalaitosta johti satamajoht. Kristian Eiro ja osastopäällikköinä toimivat kansliaosastolla siht. Holger Quick, kassa- ja tili-osastolla vs. satamakamr. Mainio Kauppala 1. 3. asti sekä sen jälkeen satamakamr.

Paavo Jäntti, satamakonttorissa satamakapt. Georg Häggström, varastoimis- ja laiturihuolto-osastolla varastointitoimen joht. Tauno Teräs sekä satamarakennusosastolla satamarak.pääll. Boris Backberg.

Henkilökunta

Kassa- ja tiliosasto. Satamakamreerin virkaan nimitettiin 30. 1. osastopäällikkö, ekon. Paavo Jäntti.

Varastoimis- ja laiturihuolto-osasto. Ins. Seppo Saarinen nimitettiin 28. palkkaluokan insinööriin virkaan 1. 1. 1959 lukien (1. 12. 752 §).

Satamarakennusosasto. Dipl.ins. Heljo Lepäsmä nimitettiin 30. palkkaluokan insinööriin virkaan 1. 3. lukien (17. 2. 126 §) sekä 32. palkkaluokan insinööriin virkaan 1. 10. lukien (22. 9. 589 §). Osaston palveluksesta myönnettiin ero dipl. ins. Pentti Kivekkäälle 8. 7. lukien (12. 5. 331 §, 2. 6. 372 §).

Sairauslomat. Viranhaltijoille ja työsuhteessa oleville myönnettiin virkasäännön mukaisia sairauslomia kertomusvuoden kuluessa 285 tapauksessa. Sairauslomapäivien lukumäärä oli 4 230, joista 3 679 päivää täysin palkkaeduin, 545 päivää 2/3 palkkaeduin ja 6 päivää ilman palkkaa.

Henkilökunnan lukumäärä. Satamalaitoksen palveluksessa oli 31. 12. henkilökuntaa seuraavasti: virkasuhteessa olevia 576, työsuhteessa kuukausipalkkaisia 151 ja tunti-palkkaisia 558. Henkilökunta jakaantui satamalaitoksen eri osastoille seuraavasti:

	Virkasuhteessa	Työsuhteessa Kuukausi- palkkaisia	Tunti- palkkaisia
Kansliaosasto ¹⁾	7	—	—
Kassa- ja tiliosasto	43	—	—
Satamakonttori	37	19	—
Varastoimis- ja laiturihuolto-osasto	431	72	9
Satamarakennusosasto	58	60	549
Yhteensä	576	151	558

Henkilökunnasta oli miespuolisia 1180 ja naispuolisia 105 viranhaltijaa tai työntekijää.

Varastorakennukset, laituri pituus ym.

Eteläsataman varastorakennusten lattiapinta-ala oli kertomusvuoden päättyessä 79 610 m² ja Länsisataman varastorakennusten 42 760 m².

Katajanokanlaiturin II varastorakennuksen perustustyöt jatkuivat satamarakennusosaston suorittamina. Lautakunnan tekemän päätöksen mukaisesti tehtiin suunnittelu- ja valvontasopimukset arkkitehtien Jonas Cedercreutzin ja Helge Railon, insinöörien J. Viertokankaan ja A. Rankin sekä insinööritoimisto Risto Mäenpään ja Asuntosäätiön Lämpöteknillisen toimiston kanssa (3. 3. 185 §). Vesi-, lämpö- ja ilmastointitöiden urakka annettiin Oy. Vesijohtoliike-Huber Ab:lle sekä sähkötöiden urakka M. Koistisen Sähköliike Oy:lle (6. 10. 645 §). Pääurakoitsijaksi hyväksyttiin Arvonen Oy. (15. 12. 803 §).

Kaupunginhallituksen 27. 11. myönnettyä tarkoitukseen määrärahan ostettiin Oy. Veljekset Lampila Ab:n konkurssipesältä Ruoholahden varastoalueella n:o 25 sijaitsevat rakennukset 1 mmk:n kauppahinnasta.

Kaupungin omistamien, vähintään 2 m:n syvyisten varsinaisten meriliikennelaiturien pituus oli kertomusvuoden päättyessä 5 785 m, johon määrään ei sisälly saaristoliikennelaitureita eikä purkauslaitureita, vaikka niiden syvyys olisi yli 2 m. Satamien rautatie-raitteiden pituus oli kertomusvuoden lopussa 65 569 m.

Vesialueita täytettiin yhteensä 51 350 m², josta sataman varsinaisen maa-alueen lisäys oli 21 820 m².

Kone Oy:ltä v. 1956 tilatuista 20 kappaletavaranosturista, joista 10 oli asennettu

¹⁾ Satamajohtaja mukaan luettuna.

Katajanokan laiturille v:n 1957 aikana, vastaanotettiin Katajanokalle lisäksi kaksi (1. 4. ja 17. 5.) sekä Länsisatamaan kuusi sijoitettavaksi Jätkäsaaren laiturille (3. 7., 20. 9., 18. 10., 22. 11. ja 20. 12.), kaikki nostokyvyltään 1.5/3 tonnia.

Kaupunginhallituksen 18. 12. tekemän päätöksen mukaisesti tilattiin Kone Oy:ltä rautatieonnettomuudessa vaurioituneen 1.5/3 tonnin nosturin uudelleen rakentaminen siten, että nosturin uudistaminen rahoitettaisiin mainitun yhtiön ja kaupungin välillä tehdyn rahoitus- ja lainasopimuksen puitteissa ja käyttämällä tarkoitukseen v:n 1956 talousarvion tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokkaan satamien koneellisten laitteiden tilille merkityn siirtomäärärahan säästyvää osaa.

Wärtsilä-yhtymä Oy. Crichton Vulcanilta v. 1957 tilattu, Länsisatamaan sijoitettu 25 tonnin nosturi vastaanotettiin 28. 3.

Kone Oy:ltä v. 1956 tilatuista, Sörnäisten satamaan Hanasaaren laiturille sijoitetuista kahdesta 6.2 tonnin nosturista toinen vastaanotettiin 13. 1. ja toinen 13. 2.

Eteläsataman Matkustajalaiturilla sijainnut vanha 25 tonnin nosturi poistettiin käytöstä kesäkuussa ja myytiin romutettavaksi.

Opel Olympia -merkinen pakettiauto ostettiin. Haarukkatrukkeja hankittiin seitsemän, joista kolme varastosuojissa ja neljä laiturikentillä käytettävää.

Kertomusvuoden päättyessä oli satamalaitoksella 73 laiturinosturia ¹⁾, 13 autonosturia, 40 haarukkatrukkia ja 7 vaunusiirtotraktoria.

Satamaliikenne

Satama oli avoinna koko talven huolimatta tammikuun alussa vallinneista kovista pakkasista. Otso oli ensimmäisen kerran töissä jo 9. 1. Helmikuun alkupuolella alettiin käyttää saaristoväylää Porkkalan kautta merelle ja Kotkaan. Huhtikuun puolivälissä j/s Voima avasi Harmajan väylän, mutta kuukauden loppuun asti oli väylällä jäävaikeuksia.

Satamaan saapui kertomusvuoden aikana 6 216 alusta, joiden nettovetomäärä oli 2 698 029 rekisteritonnia, ja sieltä lähti 6 227 alusta, joiden nettovetomäärä oli 2 707 418 rekisteritonnia. Edellisenä vuonna saapui 6 645 alusta, joiden nettovetomäärä oli 2 794 343 rekisteritonnia ja lähti 6 633 alusta, joiden nettovetomäärä oli 2 778 876 rekisteritonnia. Kertomusvuoden aikana saapuneiden alusten lukumäärä väheni 429 aluksella ja vetomäärä 96 314 rekisteritonnia eli 3.4 %, lähteneiden alusten lukumäärä väheni 406 aluksella ja vetomäärä 71 458 rekisteritonnia eli 2.6 %.

Helsingin satamassa käyneiden alusten luku- ja vetomäärä eri kuukausina oli seuraava:

¹⁾ Rautatieonnettomuudessa vaurioitunut, uudistettavana oleva nosturi mukaan luettuna

Kuukausi	Ulkomainen merenkulku		Rannikkoliikenne		Yhteensä	
	Luku- määrä	Nettoveto- määrä, rek. tonnia	Luku- määrä	Nettoveto- määrä, rek. tonnia	Luku- määrä	Nettoveto- määrä, rek. tonnia
<i>Saapuneet alukset:</i>						
Tammikuu	168	158 618	22	9 351	190	167 969
Helmikuu	124	105 355	3	1 320	127	106 675
Maaliskuu	99	91 960	1	434	100	92 394
Huhtikuu	178	180 758	6	4 663	184	185 421
Toukokuu	237	183 662	256	27 880	493	211 542
Kesäkuu	305	233 200	416	41 363	721	274 563
Heinäkuu	288	295 211	620	57 447	908	352 658
Elokuu	294	261 285	509	47 665	803	308 950
Syyskuu	303	222 337	505	49 263	808	271 600
Lokakuu	269	202 436	556	47 878	825	250 314
Marraskuu	290	210 605	393	39 732	683	250 337
Joulukuu	263	205 639	111	19 967	374	225 606
Koko vuosi	2 818	2 351 066	3 398	346 963	6 216	2 698 029
<i>Kotipaikka:</i>						
Helsinki	881	918 828	663	142 341	1 544	1 061 169
Mualla kotimaassa	376	310 765	2 735	204 622	3 111	515 387
Ulkomailla	1 561	1 121 473	—	—	1 561	1 121 473
<i>Lähteneet alukset:</i>						
Tammikuu	190	175 549	18	7 736	208	183 285
Helmikuu	119	103 341	7	2 935	126	106 276
Maaliskuu	99	86 486	—	—	99	86 486
Huhtikuu	163	175 661	6	4 663	169	180 324
Toukokuu	255	191 953	257	28 314	512	220 267
Kesäkuu	293	229 918	416	41 363	709	271 281
Heinäkuu	299	307 258	618	57 443	917	364 701
Elokuu	286	257 656	497	46 235	783	303 891
Syyskuu	304	226 116	507	50 025	811	276 141
Lokakuu	275	202 365	566	46 992	841	249 357
Marraskuu	285	207 108	390	40 985	675	248 093
Joulukuu	261	197 044	116	20 272	377	217 316
Koko vuosi	2 829	2 360 455	3 398	346 963	6 227	2 707 418
<i>Kotipaikka:</i>						
Helsinki	887	919 830	662	142 331	1 549	1 062 161
Mualla kotimaassa	382	323 710	2 736	204 632	3 118	528 342
Ulkomailla	1 560	1 116 915	—	—	1 560	1 116 915

Ulkomainen merenkulku. Saapuneiden alusten lukumäärä oli 56 eli 1.9 % ja vetomäärä 87 709 nettorekisteritonnia eli 3.6 % pienempi kuin edellisenä vuonna sekä lähteneiden alusten lukumäärä 33 eli 1.2 % ja vetomäärä 62 853 rekisteritonnia eli 2.6 % pienempi kuin edellisenä vuonna.

Saapuneista aluksista oli suomalaisia 1 257, yhteensä 1 229 593 nettorekisteritonnia eli 52.3 % ja ulkomaisia 1 561, yhteensä 1 121 473 rekisteritonnia eli 47.7 % ulkomaisessa merenkulussa saapuneiden alusten koko vetomäärästä. Lähteneistä aluksista oli suomalaisia 1 269, yhteensä 1 243 540 rekisteritonnia eli 52.6 % ja ulkomaisia 1 560, yhteensä 1 116 915 nettorekisteritonnia eli 47.4 % ulkomaisessa merenkulussa lähteneiden alusten koko vetomäärästä.

Rannikkoliikenne. Sekä saapuneiden että lähteneiden alusten lukumäärä oli kertomusvuonna 373 eli 9.9 % pienempi ja vetomäärä 8 605 nettorekisteritonnia eli 2.4 % pienempi kuin edellisenä vuonna.

Ulkomainen tavaraliikenne. Helsingin sataman kautta saapui kertomusvuonna meritse 1 848 782 painotonna tavaraa ja lähti ulkomaille 446 102 painotonna. Koko ulkomainen tavaraliikenne oli siis 2 294 884 painotonna (ed. v. 2 454 750, 377 985 ja 2 832 735).

Tuonti väheni kertomusvuonna edelliseen vuoteen verraten 605 968 painotonna eli 24.7 %. Koko ulkomainen tavaraliikenne väheni 537 851 painotonna eli 19.0 %, viennin lisääntyessä 68 117 painotonna eli 18.0 %.

Tuonti ja vienti jakaantuivat kertomusvuoden aikana eri kuukausien kesken seuraavasti:

Kuukausi	Tuonti painotonna	Vienti painotonna	Yhteensä painotonna
Tammikuu	126 721	30 079	156 800
Helmikuu	79 332	30 316	109 648
Maaliskuu	89 270	45 262	134 532
Huhtikuu	145 256	55 604	200 860
Toukokuu	122 989	42 912	165 901
Kesäkuu	138 808	29 248	168 056
Heinäkuu	186 253	37 190	223 443
Elokuu	170 729	40 044	210 773
Syyskuu	201 660	35 261	236 921
Lokakuu	180 533	29 453	209 986
Marraskuu	207 417	29 088	236 505
Joulukuu	199 814	41 645	241 459
Koko vuosi	1 848 782	446 102	2 294 884

Suomalaiset alukset toivat Helsinkiin ulkomailta tavaraa 1 162 946 painotonna eli 62.9 % Helsingin tuonnista ja ulkomaiset alukset 685 836 eli 37.1 %. Suomalaiset alukset veivät Helsingistä 184 040 painotonna eli 41.3 % Helsingin viennistä ja ulkomaiset alukset 262 062 painotonna eli 58.7 %. Koko Helsingin sataman tavaraliikenteestä tuli suomalaisten alusten osalle 1 346 986 painotonna eli 58.7 % ja ulkomaisten alusten osalle 947 898 painotonna eli 41.3 %. Edellisenä vuonna tuotiin suomalaisilla aluksilla tavaraa 51.8 % ja ulkomaisilla 48.2 % ja vietiin suomalaisilla aluksilla 37.7 % ja ulkomaisilla aluksilla 62.3 %, koko tavaraliikenteestä tuli suomalaisten alusten osalle 49.9 % ja ulkomaisten alusten osalle 50.1 %.

Tuontitavarat jakaantuivat v. 1958 ja 1957 seuraaviin pääryhmiin:

Tavararyhmä	1958 Painotonna	1957 Painotonna
Kappaletavara	212 931	227 364
Metallit ja metallitavara	202 315	257 589
Vilja ja viljatuotteet	84 615	111 075
Kivihiili ja koksi	708 720	963 479
Öljyt	314 274	522 451
Lannoitusaineet	12 482	10 068
Muu tavara	313 445	362 724
Yhteensä	1 848 782	2 454 750

Vientitavarat jakaantuivat v. 1958 ja 1957 seuraaviin pääryhmiin:

Tavararyhmä	1958 Painotonna	1957 Painotonna
Kappaletavara	25 634	24 299
Paperi	78 422	58 638
Pahvi ja kartonki	22 870	22 818
Puuhioke ja selluloosa	42 817	19 602
Vaneri	26 477	24 926
Sahattu puutavara	138 670	115 178
Sahaamaton puutavara	54 803	56 426
Muu tavara	56 409	56 098
Yhteensä	446 102	377 985

Sahattua puutavaraa vietiin kertomusvuonna 49 525 standarttia, edellisenä vuonna 40 907 standarttia. Sahaamatonta puutavaraa vietiin kertomusvuonna 115 908 m³, edellisenä vuonna 122 891 m³. Nämä määrät sisältyvät painotonneina ilmaistuna yllä-olevaan tilastoon.

Kotimaan tavaraliikenne. Helsingin sataman kautta saapui kotimaasta tavaraa 790 432 painotonnia ja lähti 2 886 painotonnia. Koko kotimainen tavaraliikenne oli siis 793 318 painotonnia (ed. v. 863 132, 8 577 ja 871 709 painotonnia). Tavaraliikenne väheni edelliseen vuoteen verrattuna 78 391 painotonnia eli 9.0 %.

Tavaraa saapui seuraavasti:

Tavararyhmä	1958		1957	
	m ³	Painotonnia	m ³	Painotonnia
Sahattu puutavara	192	115	738	443
Halot	16 726	7 527	19 775	8 899
Muu sahaamaton puutavara	—	—	—	—
Hiekka	391 298	586 947	480 907	721 360
Tiilet	.	—	.	662
Kalkki ja sementti	.	111 557	.	116 978
Öljyt	.	82 682	.	13 394
Kasvikset	.	47	.	479
Kalat	.	278	.	193
Muu tavara	.	1 279	.	724
Yhteensä	.	790 432	.	863 132

Tavaraa lähetettiin seuraavasti:

Tavararyhmä	1958		1957	
	m ³	Painotonnia	m ³	Painotonnia
Kappaletavara	.	130	.	—
Öljyt	.	1 878	.	7 153
Puutavara	252	151	.	—
Muu tavara	.	727	.	1 424
Yhteensä	.	2 886	.	8 577

Ulkomaan matkustajaliikenne. Helsingin sataman kautta saapui kertomusvuonna 49 063 matkustajaa ja lähti 50 086 (ed. v. 49 343 ja 50 103).

Jäänmurtaja Otso oli kulussa kaikkiaan 241 tuntia ja kulki tänä aikana 1 252 meripenikulmaa. Polttoöljyä kului 272 tn, koneöljyä 352 kg ja halkoja 22 m³. Alus toimitti 82 hinausta, joista veloitettiin yhteensä 3 545 750 mk. Aikana 13.—15. 3. oli Otso vuokrattuna Kotkan kaupungille. Alus oli telakalla vuosikorjausta varten 21. 4.—14. 6. välisen ajan.

Satamajäänmurtaja Turso oli kulussa 880 tuntia kulkien tänä aikana 3 271 meripenikulmaa. Se kulutti kaasuöljyä 167 tn ja erilaisia koneöljyjä 1 521 kg. Turso toimitti 360 hinausta, joista veloitettiin yhteensä 10 553 600 mk. Turso antoi aluksille 239 m³ vettä, jonka kuljetuksesta veloitettiin 301 000 mk. Alus oli telakalla 1. 5.—2. 6. välisenä aikana vuosikorjausta varten.

Satamavesipostit. Vesimittarien mukaan otettiin satamavesiposteista vettä 113 248 m³, josta 69 287 m³ myytiin aluksille, 4 604 m³ annettiin maksutta valtion jäänmurtajille, jäänmurtaja Otso käytti 417 m³ ja Turso 331 m³. Loppuosa oli hukkavettä. Vesiproomuja HKS 1 (250 tn) ja HKR 21 (100 tn) ei käytetty varsinaiseen tarkoitukseensa, vaan satamarakennusosaston töihin.

Kompassien tarkistus. Kompassejaan tarkistuttamassa kävi kertomusvuonna kaikkiaan 93 alusta, joista 46 oli ollut kiinnitettynä tarkistuspoijuun ja 46 tarkistuspaalustoon. Alukset maksoivat poijun tai paaluston käytöstä yhteensä 91 000 mk.

Vuokraveneet. Purjehduskautena hyväksyttiin satama-alueella liikennöimään 41 vuokramoottorivenettä.

Nosturit. Nosturien käyttötunteja oli kaikkiaan 82 810 (v. 1957 83 680) ja tuntimäärä oli 870 eli 1.04 % pienempi kuin edellisenä vuonna. Eteläsataman (Katajanokka + Mat-

kustajalaituri) nosturien käyttötunteja oli 2 314 eli 6.4 % enemmän kuin v. 1957, kun taas Länsisataman (Jätkäsaari + Hiilisatama) nosturien käyttötunteja oli 4 833 eli 10.2 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Eri kuukausien käyttötuntimäärät jakaantuivat seuraavasti:

Vuosi ja kuukausi	Eteläsatama		Länsisatama		Sörnäisten satama		Käyttötunteja yhteensä
	25 tonnin nosturi	Katajanokan (23) ja Matkustaja laiturin (6) nosturit, 29 kpl	25 tonnin nosturi	Jätkäsaaren laiturin nosturit, 26 kpl	Saukon laiturin (hiilisataman) nosturit, 11 kpl	kappale-tavara- ja hiilinos-turit, 2 kpl	
Tammikuu	17	3 139	—	2 341	1 160	—	6 657
Helmikuu	4	2 432	—	1 743	449	14	4 642
Maaliskuu	4	4 109	—	2 464	732	11	7 320
Huhtikuu	9	3 421	64	2 732	911	178	7 315
Toukokuu	14	3 380	116	2 240	874	200	6 824
Kesäkuu	1	2 968	86	2 095	594	69	5 813
Heinäkuu	—	2 484	87	2 292	1 164	267	6 294
Elokuu	—	2 751	94	2 074	1 573	165	6 657
Syyskuu	—	2 837	82	2 203	1 302	159	6 583
Lokakuu	—	3 604	73	2 226	1 486	158	7 547
Marraskuu	—	3 210	62	2 107	1 734	186	7 299
Joulukuu	—	4 107	91	3 269	2 150	242	9 859
Koko vuosi	49	38 442	755	27 786	14 129	1 649	82 810
Näistä ylityötunteja	21	4 611	207	3 467	1 955	168	10 429
1957	369	35 808	—	31 191	16 312	—	83 680
Näistä ylityötunteja	152	4 680	—	4 414	2 963	—	12 209

Hiilinosatureilla purettujen alusten lukumäärä oli kertomusvuoden aikana 508. Aluksista purettiin 566 115 tn hiiltä ja koksia. Hiilitarhoista kuormattiin hiiltä ja koksia 36 214 tn.

Kappaletavaranoistureilla purettiin yhteensä 1 938 alusta, joista 831 Katajanokalla, 779 Länsisatamassa, 282 Matkustajalaiturilla ja 46 Hanasaaressa.

Autonostureiden (13 kpl) työtuntien lukumäärä oli 11 228.

Haarukkatrukkien (40 kpl) työtuntien lukumäärä oli 49 975 ja *vaununsiirottraktoreiden* (7 kpl) työtuntien lukumäärä 4 282.

Varastoimis- ja laiturihuoltotoiminta

Yleiseen varastoon otettujen ja siitä annettujen tavarain määrä tonneina v. 1956—1958 selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Vuosineljännes	1958		1957		1956	
	Otettu	Annettu	Otettu	Annettu	Otettu	Annettu
Tammi—maaliskuu	6 807	7 507	12 369	10 263	7 447	7 261
Huhti—kesäkuu	5 476	7 867	6 366	8 326	8 845	8 599
Heinä—syyskuu	7 407	8 059	8 161	9 680	11 780	9 633
Loka—joulukuu	11 141	8 661	12 979	9 007	10 500	12 155
Koko vuosi	30 831	32 094	39 875	37 276	38 572	37 648

Kertomusvuoden alkaessa oli yleisessä varastossa tavaraa 13 371 tn, joten hallussa ollutta tavaraa oli yhteensä 44 202 tn. Varastosta annettiin 32 094 tn ja v:een 1958 jäi varastoon 12 108 tn. Tavaravaihto nousi kertomusvuonna 62 925 tonniin, vastaten 77 151 tn v. 1957 ja 76 220 tn v. 1956.

Yleiseen varastoon otettujen tavaraerien lukumäärä oli kertomusvuonna 9 722, edellisenä vuonna 11 057 ja 8 174 v. 1956. Yleisestä varastosta annettujen tavaraerien lukumäärä oli vastaavasti 34 425, 31 694 ja 20 223.

Yleisen varaston tallettajille annettiin vastaanottokuitteja 9 722, edellisenä vuonna 11 057 ja 8 174 v. 1956. Talletustodistuksia warrantteineen annettiin vastaavasti 85, 32 ja 25.

Kertomusvuonna oli käytössä 6 vaunuvaakaa. Punnitustodistuksia annettiin 112 843, edellisenä vuonna 120 999 ja 137 820 v. 1956.

Katajanokan satama-asemalle saapui maan muista satamista tullaamatonta tuontitavaraa, joka laiturihuollon toimesta purettiin satamalaitoksen makasiineihin seuraavasti:

Vuosineljännes	1958 tn	1957 tn	1956 tn
Tammi—maaliskuu	1 043	2 338	776
Huhti—kesäkuu	809	227	2 287
Heinä—syyskuu	297	203	342
Loka—joulukuu	338	159	297
Koko vuosi	2 487	2 927	3 702

Laiturihuoltotoimintaa v. 1956—1958 valaisee seuraava taulukko:

Vuosi ja vuosineljännes	Alusten lukumäärä	Tavaralähetysten lukumäärä		Kokonaislasti tonnia	
		Kaikkiaan	Siitä laituri-huollon kautta	Kaikkiaan	Siitä laituri-huollon kautta
1958					
Tammi-maaliskuu	285	31 865	31 174	145 462	112 265
Huhti-kesäkuu	438	37 747	36 961	191 011	132 288
Heinä-syyskuu	487	38 465	37 655	167 227	101 236
Loka-joulukuu	423	47 926	46 656	203 229	125 262
Koko vuosi	1 633	156 003	152 446	706 929	471 051
1957	1 537	133 937	130 597	847 774	554 855
1956	1 363	132 741	129 778	944 947	620 204

Tullipakkahuoneen ulkopuolella toimivat vaakamestarit. Tullipakkahuoneen ulkopuolella suoritettuihin tavarain punnituksiin käytettiin yhteensä 5 860 t ja tavaraa punnittiin 37 107 tn. Toimituksista vaakamestarit kantoivat korvauksia kaikkiaan 1 869 770 mk, mistä määrästä tuli heidän omiksi palkkoikseen 590 000 mk, heidän apulaistensa palkkoihin 1 028 784 mk ja muihin kustannuksiin 250 986 mk.

Satamarakennustoiminta

Toimintapiiri ja työvoima. Satamarakennusosaston varsinaisiin tehtäviin kuuluu satama-alueiden, laituri- ja väylien suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito, satamien rakennusten kunnossapito, satamiin kuuluvien, kaupungin huolehdittavien rautateiden sekä satama-alueilla olevien katujen ja liikenneväylien rakentaminen ja kunnossapito. Satamarakennusosasto suorittaa myös satamaliikenteelle osittain luovutettuja alueita koskevia vastaavanlaisia tehtäviä sekä muuallakin kuin satama-alueilla niiden rautatie-raitteiden kunnossapidon ja rakentamisen, joista huolehtiminen kuuluu kaupungille. Niinikään satamarakennusosasto suunnittelee ja rakentaa siltoja vesialueiden ja rautateiden poikki sekä suorittaa toimintapiiriinsä liittyviä töitä kaupungin muiden viranomaisten ja yksityisten laskuun sekä työttömyystöinä.

Satamarakennusosasto teki esityksen tai antoi lausunnon satamalautakunnalle 150 asiasta, joista 76 koski rakentamista tai suunnittelua, 28 vuokrausasioita tai rakennusten piirustuksia ja 46 hallinto-, henkilö- tai palkka-asioita. Osasto antoi lausuntoja myös muille kaupungin viranomaisille.

Henkilökuntaan kuului satamarakennuspäällikkö, yli-insinööri, yhdeksän insinööriä, joista yksi erosi kesäkuussa, arkkitehti, kolme mittausteknikkoa ja kuusi piirtäjää. Vuoden lopussa oli apulaissatamarakennuspäällikön virka sekä kaksi insinööriä ja kaksi apu-

laisinsinöörin virkaa avoinna. Toimistotehtävistä huolehti osaston kamreeri, kuusi vakinaista ja kaksi tilapäistä toimistoapulaista. Suoranaista työjohtoa hoiti 32 vakinaista rakennusmestaria, ylikonemestari, konemestari ja keskimäärin 31 ylimääräistä rakennusmestaria. Vakinaisten työntekijäin määrä oli n. 560, paitsi syys—lokakuussa n. 600. Työntekijöistä 4 kuoli ja 16 siirtyi eläkkeelle. Vuosilomaa sai 552 työntekijää yhteensä 15 171 työpäivää. Työntekijäin sairaustapauksia oli 705 ja sairauslomapäiviä 11 993, joista 7 900 täydellä, 4 061 kahdella kolmanneksella ja 32 puolella palkalla.

Työttömyystöitä oli käynnissä koko vuoden. Työntekijäin määrä oli vuoden alussa 64, helmi—maaliskuussa n. 200, kesäkuussa 290, elo—lokakuussa keskimäärin 340, marraskuussa 280 ja vuoden lopussa 364.

Satamien korjaus ja kunnossapito. Määrärahoja oli talousarviossa 91.25 mmk, ylitysoikeus oli 1.5 mmk. Kustannukset olivat 92.75 mmk, säästöä ei jäänyt.

Määrärahat ja niiden käyttö jakautuivat seuraavasti: rakennuksia varten oli määrärahoja 18 mmk ja ylitysoikeutta saatiin 1.5 mmk, tilillä Kiinteät laitteet oli määrärahoja 60 mmk, tilillä Irtonaiset laitteet 10 mmk, tilillä Yleiset laitteet 3 mmk sekä tavarain ja uponneiden veneiden poistamiseen satama-alueelta 250 000 mk. Nämä määrärahat, yhteensä 92.75 mmk, käytettiin kokonaan.

Rakennusten kunnan säilyttämiseksi suoritettiin eräitä välttämättömiä toimenpiteitä sekä muutoksia. Länsisataman I-varastorakennuksen tullaustoimisto ja tullinhoitajan toimisto uusittiin, merenpuoleinen koroke asfalttipäällysteineen korjattiin, H-, I- ja K-varastorakennusten hissikuilut korjattiin ammattientarkastajan vaatimusten mukaisiksi. Katajanokan tulli- ja pakkahuoneen katon ja rintamuurien peltipäällystä uusittiin, talletusvarastorakennuksen ulkorappausta ja peltikatteita korjattiin, varastorakennuksessa n:o 12 sijaitsevaa tullin puhelinkeskusta laajennettiin, huoltorakennuksen työhönottosalin sisäkaton levyjen kiinnitystä parannettiin, ruokasalin lattia päällystettiin muovilaatoilla ja huoltorakennuksen jalkakäytävät korjattiin. Useita vesi-, viemäri- ja lämpöjohtoja, lattioita, ikkunoita, ovia ja maalauksia korjailtiin. I-varastorakennuksen seinään kiinnitetyn laiturin valaistuksen kustannusten suorittaminen rakennusten korjausmäärärahoista aiheutti näiden ylittämisen.

Humallahden rakennusainelaiturin kallistunut muuri oikaistiin ja vahvistettiin takamuurilla koko 52 m:n pituudelta, Jätkäsaaren laiturin nosturien kiskoa betonialustoineen uusittiin 130 m I-varastorakennuksesta etelään, Eteläsataman pohjoisen laiturihaaran korjaus aloitettiin, Keisarinluodon laiturin muuria oikaistiin 44 m ja suojalaitteita uusittiin 55 m, Sörnäisten keskipistolaiturin kansi nostettiin kiskoja tasalle. Sörnäisten rantatien purkausalituri 2 muutettiin pesulautan laituriksi. Tarkastusharauksia tehtiin Munkisaaren, Katajanokan ja Hietalahden laiturien ja Kyläsaaren venelaiturin edustoilla sekä Sompasaaren ja Mustikkamaan välisessä salmessa. Katajanokan laiturin itäosan vieri ruopattiin ja perattiin, Hakaniemen rannan vieri ruopattiin 4 m:n syvyyteen. Sirpalesaarenkatua kivetttiin uudelleen 750 m². Vantaan rautatiesillan 304 ratapölkkyä vaihdettiin ja sillan lankkukansi uusittiin, Herttoniemen rataa nostettiin kolmisen kilometrin matkalla, 883 ratapölkkyä vaihdettiin. Lönnrotinkadun sillan 530 m²:n laajuisen viettävän osan puukansi uusittiin ja vahvistettiin tihentämällä palkistoa, kansi päällystettiin kokeilumielessä erilaisilla asfalttipäällysteillä. Venepaikkoja oli edelleen 2 198, joista 1 440 paalullisia. Käytössä oli 2 009 paikkaa, joista paalullisia 1 406.

Vanhat tavaralavat ja teräspuutkipelot korjattiin, uusia ei valmistettu. Työlaivaston ruoppuri ja kaksi teräsproomua olivat talven telakoituina Kone ja Sillan telakalla sekä hinuri H3 ja yksi teräsproomu Valmet Oy:n telakalla, neljä teräsproomua oli käytössä talvella ja korjattiin kesällä Kone ja Sillan telakalla. Ruoppuri ja toinen kaivuri olivat käytössä kahdessa vuorossa, toinen yhdessä.

Pelastusvälineiden kunnossapito ja raitiojen viereisten aitojen asettaminen suoritettiin tavanomaisesti. Korkeasaaren railon silta sekä Suomenlinnan laudakkopolku eivät olleet käytössä.

Uudisrakennukset. Määrärahoja oli talousarviossa koneellisten laitteiden 59.3 mmk:n hankintamäärärahaa ja 5 mmk:n käyttövaroja lukuun ottamatta 323 mmk, v:lta 1957 siirtyi 575 790 421 mk, ylitysoikeudet olivat 45 934 413 mk, urakoitsijan takuuta saatiin käytettäväksi 8 mmk. Käytettävänä olleista varoista, jotka olivat 952 724 834 mk, käytettiin 642 322 513 mk ja siirtyi 310 402 321 mk v:een 1959.

Määrärahat ja niiden käyttö jakautuivat seuraavasti: Laiturit, väylät, rautatiet ja

kadut: määrärahat 328 mmk, siirto v:lta 1957 123 416 831 mk, menot 256 039 496 mk, v:een 1959 siirtyi 195 377 335 mk; Rakennukset: määrärahat 23 mmk, siirto v:lta 1957 452 373 590 mk, menot 360 348 604 mk, v:een 1959 siirtyi 115 024 986 mk; Työlaivasto: määrärahat 25 934 413 mk, joka käytettiin kokonaan.

Laiturien, väylien, rautateiden ja katujen kustannukset jakautuivat seuraavasti:

Länsisataman rakennustyöt 36 018 382 mk; Eteläsataman 141 692 036 mk, josta Matkustajalaituri 41 894 045 mk ja Katajanokan laiturin, rautatiet ja kadut 99 797 991 mk; Sörnäisten sataman 78 329 078 mk, josta Hanasaaren laiturin, väylä, rautatiet ja kadut 42 611 688 mk, Hanasaaren nosturi 8 318 734 mk, Parrulaituri 13 840 734 mk, Sompasaaren laiturin ja kadut 9 486 366 mk sekä yhteiskustannukset 4 071 556 mk.

Jätkäsaaren laiturilla suoritettiin 25 tonnin nosturin aiheuttamat tarpeelliset raiteiston muutokset. Hietasaarenkadun länsisivun raiteiston järjestely, johon sisältyi 420 m rai-detta ja 2 vaihdetta, suoritettiin. Hietasaarenkatua levennettiin 6.5 m puretun raiteen alueelle sekä kivettiin 3 630 m². Rahtikadun viemäriä jatkettiin 65 m etelään päin täyte-tyn alueen poikki. Jätkäsaaren laiturin nosturien ilmarata sekä pilarien perustukset l-varastorakennuksesta etelään uudistettiin. Munkkisaaren laiturin pohjoisjatkeen takai-nen kenttä raivattiin ja sitä kivettiin 1 300 m². Laiturin pohjoinen yhdystie louhittiin ja päällystettiin vesisepeilyksellä 1 020 m². Länsisatamassa otettiin edelleen täytettä Mit-taajankadun länsipään varrelle ja Hernesaaren eteläpuolelle.

Matkustajalaiturin vanhan eli pohjoisosan eteen tulee rakennettavaksi uusi 300 m:n pituinen laiturin 28—42 m vanhaa ulommaksi. Matkustajalaiturin eteläosaa jatketaan 39 m pohjoiseen päin. Näiden laiturien välinen poikittaisosa tulee 31 m:n pituiseksi ja laiturien syvyys samaksi kuin Matkustajalaiturin eteläosan syvyys eli 8 m. Laiturit perustetaan paaluille. Uuden 300 m:n laiturin alueelle v:n 1957 lopussa tuotua hiekkatäytettä aloitet-tiin tasata 29. 10., hiekkaa tuotiin 2 100 m³. Laiturin etuarinan muottien veisto aloitettiin eteläisellä laiturihäärällä marraskuussa ja niitä valmistui 6. Taka-arinan muotteja val-mistettiin Sompasaareissa 2. Paaluttamiseen ryhdyttiin 25. 11. käyttämällä aluksi 1 500 kg:n järkälejuntaa sekä myöhemmin 2 000 kg:n vasarajuntaa, vuoden loppuun mennessä junnattiin 171 paalua. Katajanokan laiturin 51 m:n pituinen koillisjatke on rakenteeltaan kaksiosainen. Maan puolella on paaluille perustettu tukimuurin luontoinen rakenne, joka samalla on nosturien raiteen tukena. Varsinainen laituriosa on rakenteeltaan siltamainen. Tukimuurin luontoinen rakenne jatkuu 30 m laituria pitemmälle. Tämän takarakenteen paalut, joiden junnattamiseen oli ryhdytty v:n 1957 joulukuussa, saatiin junnatuksi 3. 3. mennessä. Takarakenteen muottiarkut oli veistetty Sörnäisissä. Laiturin kohdalla olevat kolme arkkua upotettiin 27. 4. mennessä, muut kaksi 12. 11. mennessä. Arkkujen alus-täytteeksi tuotiin 7 000 m³ hiekkaa, osaksi jaaloilla. Kolmen ensimmäisen arkun pohjan tiivistysbetoni, 260 m³, valettiin 23. — 30. 9. ja kuivassa valettava betoni, 130 m³, aikana 22. — 30. 10. Siltamaisen laituriosan ulkoreunan puolella on tukina teräsbetoni-pylväät, joiden läpimitta on 60 cm ja väli 2.5 m. Takaosan puolella tukina on samanlaiset pylväät sekä kunkin kahden puolen vinot 30 × 30 cm:n jännityksiset teräsbetonipaalut. Betonipaalut ja maanpuoleisten pylväiden karkkiosat junnattiin 16. 4. mennessä, meren-puoleisten 30. 6. mennessä. Pylväiden karkkiosiin, jotka oli valettu edellisenä vuonna, liitettiin junnattamisen jälkeen yläosan teräsvaippa, joka tiivistettiin karkkiosaan veden-pitävästi, joten yläosa valettiin kuivassa, mikä tapahtui 30. 6. mennessä. Vanhan laiturin liittymäkohdassa ollut kivitäyte aiheutti vaikeuksia. Niinpä oli kaksi maanpuoleista beto-nipylvästä korvattava järeillä teräspaaluilla ja ulkoreunan puolella jäi kolme pylvästä saamatta määräsyvyyteen, joten laiturin tukien rakentaminen jäi kesken. Niiden alueelle jätettävää aukkoa lukuun ottamatta laiturin muurin betonirakenne valmistui 14. 10. ja kansilaatta 10. 12. Laiturin palkkimainen etuosa ulottuu veteen. Sen muotiksi ja vai-paksi käytettiin jännitetystä betonista valmistettuja kaukaloita, jotka asennettiin teräs-vaippaisten betonipylväiden varaan ja tiivistettiin niihin, joten valaminen tapahtui kui-vassa. Katajanokan laiturin länsiosan vierä ruopattiin 60 m leveältä 9.5 m:n syvyys tavoit-teena. Melkoinen osa siitä saatiin peratuksi tämän syvyyden yläpuolelle ulottuvista kovista kerroksista ja kalliosta. Kallioita louhittiin 550 m³ ja maata nostettiin 1 150 m³. Kataja-nokan laiturin länsipään varastokenttää päällystettiin 6 cm:n tiiviillä asfalttibetonilla 2 900 m³.

Sörnäisten satamassa jatkoi Silta ja Satama Oy. Hanasaaren laiturin 150 tonnin nos-turin perustuksen rakentamista. Tukimuurin paalutus valmistui 10. 1., ensimmäinen arkku

upotettiin 7. 2. ja toinen 14. 2. Arkkujen betoni, 2 040 m³, valettiin 28. 2. mennessä. Arkkujen takatäyte, 15 000 m³, ajettiin 17. 3. mennessä ja n. 12-metriset 875 tiivistyspaalua juntattiin 21. 4. mennessä. Nosturin teräsbetoninen aluslaatta, 1 235 m³, valmistui 30. 6. Satamarakennusosasto rakensi nosturin perustuksen eteen 30 m laituria. Hanasaaren laiturin pituudeksi tuli noin 397 m. Sörnäisten vanhan hiililaiturin viimeiset jäännökset purettiin. Hanasaaren laiturin pohjoispään viereistä kenttää kunnostettiin ja sepelöitiin 4 500 m², Parrukatua sepelöitiin 2 030 m². Hanasaaren laiturin voidaan katsoa valmistuneen. Parrulaiturin neljä pohja-arkkua upotettiin ja niihin valettiin betoni. Niiden taakse otettiin 3 000 m³ hiekkaa. Sörnäisten niemen ja Sompasaaren yhdyspenger valmistui 23. 4.

Rakennusten kustannukset jakautuivat seuraavasti: Länsisataman satamatyöntekijöiden huoltorakennus 9 198 238 mk, Matkustajalaiturin varastorakennus 13 220 mk, Katajanokan varastorakennukset 351 113 320 mk sekä Sörnäisten satamatyöntekijöiden huoltorakennus 23 826 mk. Länsisataman satamatyöntekijöiden huoltorakennus, jonka rakentamisesta rakennusviraston talorakennusosasto huolehti, valmistui. Urakoitsijan takuuta saatiin käytettäväksi 8 mmk.

Matkustajalaiturin varastorakennuksen suunnittelun talorakennusosasto antoi A. Hytönen ja R.-V. Luukkonen -nimisen arkkitehtitoimiston tehtäväksi.

Katajanokan I varastorakennuksen osuus kustannuksista oli 1 852 669 mk, josta 1 502 669 mk devalvaatiokorvausta urakoitsijalle ja 350 000 mk välimiehistön palkkiota. Katajanokan II varastorakennuksen vaatelaidien rakenteiden piirustusten laatimisesta huolehtivat dipl. insinöörit J. Viertokangas ja A. Ranki, lämmitys-, vesi- ja viemärijohtosekä ilmanvaihtolaitteiden suunnittelusta ja piirustusten laatimisesta Asuntosäätiön Lämpöteknillinen toimisto sekä sähkölaitteiden suunnitelman laatimisesta Insinööritoimisto Risto Mäenpää. Perustuspaalutus alkoi 23. 1. ja valmistui 4. 6. Paaluja oli n. 5 000, joista 114 betoni- ja muut puupaaluja. Rakennuskuopan suojaseiniä laajuus oli 2 600 m², josta 600 m² Larssen-teräsponttiseinää. Tämä osa ja 500 m² puuponttiseinää oli tehty aikaisempina vuosina. Loput 1 500 m², johon sisältyi pitkittäinen väliseinä, tehtiin aikana 22. 4. — 31. 8. Seinät tuettiin järeällä palkistolla toisiinsa. Perustuskuoppa pumpputtiin tyhjäksi 28. 8., jolloin seinät osoittautuivat erittäin tiiviiksi. Rakennuksen kellarin maanpuoleisen ajokäytävän alueen kaivaminen 3 m:n syvyyteen onnistui hyvin. Kellarin pohjan ja seinien eristyksen alustat valettiin. Vedenpaine-eristys annettiin Asfaltti Osakeyhtiö Lemminkäisen tehtäväksi. Se aloitettiin 11. 12. ja vuoden päättyessä oli siitä valmiina noin puolet. Rakennuskuoppa oli katettu peitteillä.

Sörnäisten satamatyöntekijöiden huoltorakennuksen suunnittelun satamalauteakunta antoi arkkitehtien A. Hytönen ja R.-V. Luukkonen tehtäväksi. Luonnos hyväksyttiin.

Priestman Brothers Ltd:ltä tilattu raskas kaivuri saapui vuoden lopussa ja toimitettiin Valmet Oy:n Katajanokan telakalle siellä rakennetulle alukselle asennettavaksi.

Yleiset työt: Korjaus ja kunnossapito. Määrärahoja oli talousarviossa 31 204 000 mk. Kustannukset olivat 30 242 074 mk, säästöä jäi 961 926 mk.

Määrärahat ja niiden käyttö jakautuivat seuraavasti: Lauttasaaren sillan käyttö ja korjaukset 10 mmk, Muut sillat 2 038 074 mk, säästöä jäi 961 926 mk, Varasto- ja teollisuusalueiden kadut ja rautatiet sekä rantaverhoukset 9 mmk, Viemärien suistojen ruoppaaminen 2.5 mmk, Varasto- ja teollisuusalueiden viemärit 200 000 mk, Lumenkaato- paikkojen ruoppaaminen 1 mmk, Pesulauttojen korjaus ja kunnossapito 1.2 mmk sekä Korvaus satamanrakennusosaston yleiskustannuksista 4 304 000 mk.

Lauttasaaren sillan ajotien ylämäkikaistat ja laki, yhteensä 902 m², uudistettiin. Entinen kuuden tuuman syrjälantakutus korvattiin kyllästetyllä neljän tuuman syrjälantakutuksella ja valuasfalttipäällysteellä, johon kuuluu 0.5 cm:n jauheasfalttikerros, 2 cm:n pehmeäkö valuasfalttikerros, puualustaan sinkilöillä kiinnitetty betoniteräsverkko ja 2.5 cm:n kovavaluasfalttikerros, johon painetut ruudukkourat on saumattu kumibitumilla. Päällystämisen suoritti Rakennus-Oy. Cultor, jonka keksimä tällainen päällystys on. Läppäsiltaosan kyllästetyn neljän tuuman syrjälantakutuksen ylämäkiosa uudistettiin. Se oli tehty vuotta myöhemmin kuin muu sillan puukansi.

Vantaan rautatiesillan maalausta korjattiin ratapölkkyjen vaihtamisen yhteydessä. Kulosaaren sillan ja sen liitosteiden siltojen ja pengerten liittymäkohtia korjattiin.

Sörnäisten rantatieltä purettiin raiteita 170 m. Sörnäisten aseman kuormauslaituria päällystettiin 5 cm:n asfalttibetonilla 466 m². Varasto- ja teollisuusalueen katujen ja rautateiden kunnossapito suoritettiin muuten tavanomaisesti.

Viemärien suistoista ja lumenkaatopaikoilta ruopattiin 7 000 m³ liejua. Kyläsaaren puhdistuslaitoksen poistoveden suistoa ruoppasi Vesiteknillinen Insinööritoimisto Oy. Vesto 6 000 m²:n laajalti 2.5 m:n syvyiseksi.

Uudisrakennukset. Määrärahoja oli talousarviossa 100.92 mmk, v:lta 1957 siirtyi 189 901 158 mk, Lapinlahden siltatoimikunnan käyttöön siirrettiin Siltavuoren sillan (=Sörnäisten sillan) suunnittelumäärärahan käyttämätön osa 6 119 724 mk. Käytettävissä olleista varoista, jotka olivat 284 701 434 mk, käytettiin 95 839 347 mk, palautui 7 918 849 mk ja siirtyi 180 943 238 mk v:een 1959.

Määrärahat ja niiden käyttö jakautuivat seuraavasti: katuja ja rautateitä teollisuus- ja varastoalueille sekä rantojen järjestelyjä varten oli määrärahoja 40 mmk, v:lta 1957 siirtyi 23 011 250 mk, menot olivat 50 375 404 mk ja v:een 1959 siirtyi 12 635 846 mk; siltoja varten oli määrärahoja 30 mmk, v:lta 1957 siirtyi 166 889 908 mk, menot olivat 20 365 954, 6 119 724 mk siirrettiin Lapinlahden siltatoimikunnan käyttöön ja 7 918 849 mk palautettiin, joten v:een 1959 siirtyi 162 485 381 mk; viemäreitä varten teollisuus- ja varastoalueille oli määrärahoja 17 mmk, siitä käytettiin 11 177 989 mk ja v:een 1959 siirtyi 5 822 011 mk; tilillä Korvaus satamarakennuksen yleiskustannuksista oli 13.92 mmk, joka määräraha käytettiin kokonaan.

Teollisuusalueiden ja varastoalueiden katujen ja rautateiden osuus oli 39 955 655 mk, rantojen järjestelyn 10 419 749 mk.

Siltojen kustannuksista oli Kulosaaren sillan osuus 19 769 542 mk, Naurissalmen sillan 595 354 mk ja Siltavuoren sillan suunnittelun osuus 1 058 mk.

Kyläsaaren varasto- ja pienteollisuusalueella jatkettiin kivitäytteen ottoa penkereisiin. Keveiden jätteiden ottamista Kyläsaaren eteläpuolelle jatkettiin. Haukilahdenkatua pengerrerettiin edelleen, tukimuuria rakennettiin 250 m, kaiteen betonista aluspalkkia valettiin 76 m, kadun kantokerrosta tehtiin 2 800 m², sepellystä jyrättiin 3 300 m². Herttoniemessä päällystettiin 4 cm:n tiiviillä asfalttibetonilla Sahaajankadun itäpuolisko Asentajankadulta Pikkupurontielle, 7 245 m², ja Niittaajankadun itäosan länsipuolisko, 2 815 m². Raidekuja 65:n pääraiteesta tuettiin loppuosa, 670 m, soraa käytettiin 950 m³. Pohjoisrannan Kirkkokadun ja Liisankadun välisen 400 m:n pituisen osan leventämiseksi otettiin vastaan kiveä. Venelaiturin kohdalla oleva levennyksen alue ruopattiin ensin, Maneesikadun viemäriä jatkettiin 110 m. Levityksen tieltä purettu venelaiturin osa korvattiin rakentamalla Tervasaaren penkereen varrelle 130 m:n pituinen laiturirakennus. Vanhalle laiturille tehtiin yhdyssilta Tervasaaren penkereen puolelta.

Kulosaaren sillan Sörnäisten liitosteiden Sörnäisten sillan keilat valmistuivat, sillan alaiset kävelykaistat, 310 m², päällystettiin asfaltilla. Näiden liitosteiden luiskat viimeisteltiin, samoin Kulosaaren penkereen pohjoisluiska kaiteineen. Liitosteiden päällystämisen suoritettiin loppuun. Ajotietä päällystettiin 4 cm:n asfalttibetonilla 2 972 m², Englantilaissillan ja Lautatarhankadun välistä kävelykaistaa 637 m², pyöräilykaistaa 655 m², Kulosaaren penkereen pohjoissivun pyöräilykaistaa 345 m², kävelykaistaa 621 m², eteläsivun kävelykaistaa 554 m². Sillan eteläinen ajotie, 2 597 m², päällystettiin 2 cm:n topekakerroksella. Lautatarhankadun kävelykaistaa päällystettiin 579 m². Naurissalmen sillan kustannuksista osa oli suunnitelman tarkastuspalkkiota, osa indeksihyvitystä ja salmen perkauskustannuksia. Sillan loppukatselmus pidettiin 30. 5.

Kyläsaaren alueella jatkettiin Kokkosaarenkadun viemäriä kivipenkereen päähän saakka. Sahaajankadun sadevesiviemärin putkien Ø 140 cm, lasku aloitettiin 7. 12., vuoden lopussa niitä oli paikoillaan 71 m:n pituudelta. Pikkupurontien viemäri valmistui.

Työttömyystyöt. Kertomusvuonna suoritettiin työttömyystyöitä seuraavissa kohteissa ja niiden kustannukset olivat: Lauttasaaren teollisuusalue 97 060 818 mk ja telakka-alue 32 680 081 mk, Herttoniemi (vesijohdot) 44 264 283 mk, H-katu 38 131 593 mk, Lauttasaarenkatu (vesijohto Salmisaaren kohdalla) 20 606 991 mk, Mekaanikonkatu ja Muuntajankatu (pengerryks, viemäri ja vesijohto) 53 083 994 mk, Niittaajankatu 21 452 214 mk, Hitsaajankatu (kaasujohto) 11 898 339 mk, Sompasaaren satama-alue (alkutäyttö ja tassa) 29 489 626 mk, Teurastamon tie 21 332 505 mk, Kyläsaari (vesijohdot) 22 401 932 mk, Vanhankaupunginlahden länsiranta (rajapenkereen tasoittaminen viemärijärjestelyineen) 7 841 246 mk, Parrukatu (vesijohto) 15 157 667 mk, Stansvik (laituri) 27 387 mk, Sompasaari, itäpuoli 11 597 878 mk ja länsipuoli 15 296 668 mk, Hanasaari (kaasulaitoksen viemäri ja vesijohto) 660 501 mk, Kulosaari (vanhan sillan madaltaminen laituriksi)

1 371 062 mk, Länsisatama (kenttien puhdistaminen) 1 317 847 mk, Hanasaari (sähkölaitoksen laiturin) 4 357 857 mk, Kaivolahdenkatu 166 313 mk, yhteensä 450 196 802 mk.

Urakoitsijana toimineen Vesiteknillisen Insinööritoimiston Oy. Veston osuus Lauttasaaren teollisuusalueen kustannuksista oli 56 mmk ja Lauttasaaren telakka-alueen kustannuksista 11 mmk.

Laskuun suoritettut työt. Satamalaitoksen muille osastoille suoritetuista töistä laskutettiin 2 121 459 mk, kaupungin muille viranomaisille suoritetuista töistä 24 199 717 mk sekä yksityisille suoritetuista töistä 4 316 647 mk, yhteensä 30 637 823 mk.

Varastoimis- ja laiturihuolto-osaston laskuun rakennettiin Saukonkadun vanhan autovaa'an korvaava 20 tonnin vaaka valmiiksi sekä tehtiin sähköjohtokaivanto Jätkäsaaren laiturin I-varastorakennukselta uudelle 25 tonnin nosturille.

Rakennusviraston katurakennusosaston laskuun tehtiin Naurissalmen sillan liitospengerten pohjoisosat sekä rakennettiin Oulunkylän varastoalueen pistoraidetta ja Herttoniemen rataa ristelevää viemäriä, talorakennusosaston laskuun tehtiin Hanasaaren sähköaseman välppärakennuksen imuputken edustan täyttö ja tasaus sekä rakennettiin Herttoniemen juurikasvaraston 240 m:n pituinen raide, puhtaanapito-osaston laskuun avustettiin lumenluonnissa satama-alueilta. Vesilaitoksen laskuun avustettiin vedenalaisia johtoja laskettaessa ja näiden vikoja etsittäessä ja korjattaessa. Kaasulaitoksen laskuun tehtiin johdon kaivanto Naurissalmen sillan penkereeseen. Sähkölaitoksen laskuun rakennettiin Suvilahden sähköaseman rautateitä 213 m ja kaksi vaihdetta, Hanasaaren sähköaseman raidetta 210 m ja kolme vaihdetta sekä Herttoniemen muuntoaseman 266 m:n pituinen raide miltei valmiiksi. Urheilu- ja retkeilytoimiston laskuun rakennettiin Korkeasaaren pohjoisrannalle purkauslaituri, huollettiin Soutustadionin ja Hietarannan kellukkeet, kunnostettiin Korkeasaaren lauttalaituri, telakoitiin Pihlajasaaren moottorivene ja suoritettiin vesikuljetuksia. Teurastamon laskuun korjattiin teurastamon alueen rautatie- raiteet sekä täytettiin tarpeettomaksi käynyt vaunujen pesuallas ja päällystettiin sen alue asfaltilla. Palolaitoksen laskuun telakoitiin moottorivene.

Laitureille, silloille, rautateille ja muulle omaisuudelle aiheutuneita vaurioita korjattiin 786 893 mk:n arvosta. Satama-alueilla liitettiin kolme tontin viemäriä katuviemäriin, Valmet Oy:n laskuun ruopattiin kaivurilla kellutelakan paikkaa ja suoritettiin hinauksia, Suomen Sokeri Oy:n lauhdevesiputken suu puhdistettiin sukeltajaa käyttäen, poliisilaitoksen veneitä telakoitiin, Åkerman Oy:n laskuun aukaistiin Jätkäsaaressa tukkeutunut tontin viemäri, Mercantile Oy:n laskuun tehtiin vesijohtokaivanto tontilta Morsiamenkadulle ja viemäri Itämerenkadun poikki, Helsingin Kyllästyslaitos Oy:n raiteet kunnostettiin, Gustav Paulig Oy:n laskuun nostettiin yhtiön Herttoniemen uudisrakennuksen johdosta painunut raide, Valtion Viljavarastolle rakennettiin viljanimulaitoksen radan perustuksia ja kiinnitettiin laituriiin 54 m viljanimulaitteen kulkukiskoa, Hietalahden telakan laskuun suoritettiin ruoppauksia kaivurilla.

Satamarakennusosaston hallintomenot sekä työntekijäin ja viranhaltijain erinäiset edut. Hallintomenoihin oli talousarviossa määrärahoja 133 385 230 mk, ylitysoikeus oli 300 000 mk. Kustannukset olivat 128 903 244 mk, säästö 4 781 986 mk.

Hallintomenot jakautuivat seuraavasti: Vakinaiset viranhaltijat, määrärahat 59 356 910 mk, menot 55 944 598 mk ja säästö 3 412 312 mk; Tilapäiset viranhaltijat, määrärahat 800 040 mk, menot 720 425 mk ja säästö 79 615 mk; Viranhaltijain vuosilomakorvaukset, määrärahat 110 000 mk, ylitysoikeus 300 000 mk, jotka määrärahat käytettiin kokonaan; Viranhaltijain ylityskorvaukset, määrärahat 1.2 mmk, menot 409 724 mk ja säästö 790 276 mk; Muut palkkamenot, määrärahat 70 mmk, menot 69 533 230 mk ja säästö 466 770 mk; Huoneistomenot, määrärahat 75 640 mk, menot 65 640 mk ja säästö 10 000 mk; Kaluston hankinta, määrärahat 250 000 mk, menot 247 500 mk ja säästö 2 500 mk; Kaluston kunnossapito, määrärahat 70 000 mk, menot 69 644 mk ja säästö 356 mk; Tarverahat, määrärahat 1 478 400 mk, menot 1 458 243 mk ja säästö 20 157 mk sekä Varasto-alueiden tilitysvuokrat, määräraha 44 240 mk, joka käytettiin kokonaan.

Satamarakennusosaston työntekijäin ja viranhaltijain osuus satamalaitoksen työntekijäin ja viranhaltijain erinäisistä eduista oli 22 408 891 mk ja vaatetusavusta 63 275 mk. Kurssimaksuihin käytettiin 37 000 mk satamalautakunnan käyttövaroista.

Hallintomenot ja työntekijäin sekä viranhaltijain erinäiset edut olivat yhteensä 151 412 410 mk.

Satamarakennusosaston kokonaismenot ja tulot. Varojen käyttö jakautui seuraavasti:

	Vakinaiset työt, mk	Työttömyys- työt, mk	Kokonais- menot, mk	Tilitysmak- sujen osuus, mk
Omien työntekijäin palkat ja edut	300 228 307	156 339 592	456 567 899	—
Viranhaltijain ja työnjohdon palkat ja edut	80 236 552	10 768 093	91 004 645	—
Rakennusaineet	161 865 680	56 819 398	218 685 078	145 395 492
Kuljetusvälineiden käyttö	35 603 944	48 313 500	83 917 444	8 829 167
Urakoitsijat ja palvelukset	392 467 768	142 465 529	534 933 297	86 181 567
Koneet, välineet ja erikois- menot	54 577 916	35 490 690	90 068 606	77 991 385
Korvaus satamarakennusosaston yleiskustannuksista ...	18 224 000	—	18 224 000	18 224 000
Yhteensä	1 043 204 167	450 196 802	1 493 400 969	336 621 611

Rakennuskustannusindeksin v:n 1951 perusarvon mukaan laskien vastaavat kokonaismenot ovat olleet:

Vuonna	1 949	1 950	1 951	1 952	1 953	1 954	1 955	1 956	1 957	1 958
Mmk.....	468	596	789	1 596	1 562	1 296	859	1 180	1 041	1 276

Talousarvion mukaiset korvaukset satamarakennusosaston yleiskustannuksista olivat 18.224 mmk. Laskuun suoritetuista töistä kertyi lisäksi 5 181 797 mk, joten yleiskustannusten korvaukset olivat kaikkiaan 23 405 797 mk. Romun myynnistä saatiin 885 335 mk, veneiden talteenotosta 2 428 mk ja viemärien liittämistodistuksista 8 400 mk, joten sekalaiset tulot olivat 896 163 mk.

Satamalaitoksen tulot ja menot

Tulot. *Toiminnan tulos.* Satamalaitoksen bruttoveloititus kertomusvuonna oli 2 100 422 472 mk. Tulotileiltä suoritettiin menoja 172 970 784 mk, mistä suurimman osan, 154 881 738 mk, muodostivat ahtaaajille menevät kustannukset. Nettoveloititus 1 927 451 688 mk oli siten 7 555 536 mk eli 0.39 % edellisen vuoden vastaavaa määrää ja 113 272 312 mk eli 0.56 % talousarviomäärää pienempi. Satamat-päälaukan menojen ollessa 1 529 877 579 mk muodostui kertomusvuoden ylijäämäksi 397 574 109 mk.

Kannanta. Kertomusvuoden veloituksia kertyi kassaan, postisiirto- ja shekkitulille 1 940 313 852 mk ja tilitysteitse 36 642 576 mk. Edellisten vuosien veloituksia kertyi kassaan ja postisiirtotilille 50 869 776 mk ja tilitysteitse 130 672 mk.

Saatavat ja poistot. Saatavia v:een 1959 jäi yhteensä 55 632 031 mk. Määrästä oli 53 958 235 mk kertomusvuoden ja 1 673 796 mk aikaisempien vuosien veloituksia.

Veloitusilmoituksia oli 599 900 kpl, mistä tulli-ilmoituskirjoihin perustuvia 305 637, lisäys 20.6 % ja muita 294 263. Lisäys edellisen vuoden määrään nähden on 71 010 kpl eli 13.4 %.

Tulotilien yhdistelmä:

Tulolaji	Talousarvio mk	Tulot, mk	Ylitulo tai vajausta, mk
Satamamaksut	75 000 000	80 404 515	+ 5 404 515
Tuulaakimaksut	520 000 000	538 348 969	+ 18 348 969
Liikennemaksut.....	570 000 000	544 417 171	— 25 582 829
Nosturimaksut	160 000 000	166 559 615	+ 6 559 615
Varastosuojamaksut	110 000 000	77 969 983	— 32 030 017
Yleinen talletusvarasto	50 000 000	52 749 014	+ 2 749 014
Laituri- ja aluevuokrat.....	215 000 000	201 934 481	— 13 065 519
Vesimaksut	8 000 000	8 300 785	+ 300 785
Satamalaitoksen alusten tulot	12 000 000	14 361 850	+ 2 361 850

Tulolaji	Talousarvio mk	Tulot, mk		Ylitulo tai vajausta, mk
Laiturihuoltotulot	210 000 000	125 717 495	—	84 282 505
Tulot suoritetuista töistä	25 000 000	24 709 544	—	290 456
Venelaituritulot	2 500 000	2 754 500	+	254 500
Vaakamaksut.....	9 000 000	6 160 280	—	2 839 720
Huoneistovuokrat	40 000 000	43 891 118	+	3 891 118
Korvaus satamarakennusosaston yleis- kuluista.....	19 224 000	23 405 797	+	4 181 797
Sekalaiset tulot	15 000 000	15 766 571	+	766 571
Yhteensä	2 040 724 000	1 927 451 688	—	113 272 312

Nettoveloititus jakautui v. 1956—1958 kuukausittain seuraavasti:

	1958 mk	1957 mk	1956 mk
Tammikuu	215 549 898	227 049 433	190 499 691
Helmikuu	124 305 039	130 578 886	102 627 517
Maaliskuu	134 385 105	160 308 949	59 138 148
Huhtikuu	181 330 287	172 980 012	144 757 610
Toukokuu	153 777 216	152 184 560	157 257 640
Kesäkuu	144 310 055	137 514 435	166 287 054
Heinäkuu	186 199 747	167 795 933	201 747 655
Elokuu	131 773 251	140 439 493	184 571 271
Syyskuu	155 176 783	151 923 518	158 471 458
Lokakuu	202 402 122	187 681 794	228 291 932
Marraskuu	152 846 364	154 273 808	169 178 475
Joulukuu	145 395 821	152 276 403	152 054 095
Koko vuosi	1 927 451 688	1 935 007 224	1 914 882 546

Satamamaksuja veloitettiin 80 404 515 mk ja jakaantuivat ne erilaista liikennettä harjoittavien alusten kesken seuraavasti:

	mk
1) Ulkomaan liikennettä harjoittavat alukset	70 823 409
2) Kotimaisessa liikenteessä kulkevat alukset	4 245 527
3) Jäämaksuja	5 335 579
Yhteensä	80 404 515

Ulkomaista liikennettä harjoittavien alusten satamamaksut jakaantuivat alusten kotipaikan mukaan seuraavasti:

Ryhmä	Helsingiläiset alukset, mk	Muut suoma- laiset alukset, mk	Ulkomaiset alukset, mk	Yhteensä, mk
1)	24 211 623	9 176 969	32 740 732	66 129 324
2)	3 208 649	452 849	1 032 587	4 694 085
Yhteensä	27 420 272	9 629 818	33 773 319	70 823 409

Ulkomaista liikennettä harjoittavien alusten satamamaksuista tuli helsinkiläisten alusten osalle 36,0 %, muiden suomalaisten alusten osalle 12,6 % ja ulkomaisten alusten osalle 44,3 %. Kotimaan liikenteessä kulkevien alusten satamamaksut olivat 4 200 887 mk. Satamamaksualennuksia ja palautuksia myönnettiin 7 570 589 mk.

Tuulaakituloutus oli kertomusvuonna yhteensä 538 348 969 mk. Siitä oli tuontituulaakia 538 302 919 mk ja vientituulaakia 46 050 mk. Helsinkiin tuoduista tavaroista saatiin tuontituulaakia 524 460 682 mk ja sisämaan kaupunkien tilittämistä tavaroista, jotka Helsingin kautta tuotuina oli tullattu ko. kaupungeissa 13 842 237 mk. Tuulaakia palautettiin 634 256 mk.

Sisämaan kaupunkien tilittämät tuulaakimaksut jakaantuivat seuraavasti:

	mk		mk
Hämeenlinna	1 443 230	Lahti	4 626 579
Jyväskylä	777 328	Tampere	6 995 100
		Yhteensä	13 842 237

Liikennemaksutuloja oli kaikkiaan 544 417 171 mk, mistä tuontiliikennemaksua 489 992 695 mk, vientiliikennemaksua 54 424 476 mk ja liikennemaksua kotimaan paikkakunnilta saapuneista tavaroista 15 279 211 mk. Tuontiliikennemaksuista oli 8 412 157 mk muiden kaupunkien Helsingille tilittämiä 30 % liikennemaksuja ja muille kaupungeille tilitettiin niille kuuluvia 30 % liikennemaksuja 1 051 500 mk. Liikennemaksuja palautettiin liikennöitsijöille 38 320 mk.

Muiden kaupunkien Helsingille suorittamat liikennemaksumäärät jakaantuivat seuraavasti:

	mk		mk
Hanko	468 621	Pietarsaari	360 627
Hämeenlinna	815 065	Pori	271 247
Joensuu	10 239	Porvoo	85 346
Jyväskylä	342 401	Raahe	17 437
Kokkola	116 490	Rauma	218 878
Kotka	367 752	Savonlinna	6 716
Lahti	1 272 232	Tampere	2 206 880
Loviisa	31 514	Turku	1 154 737
Mikkeli	24 941	Vaasa	641 034
		Yhteensä	8 412 157

Nosturimaksuja veloitettiin 166 559 615 mk veloituksen jakaantuessa eri koneellisten laitteiden käytöstä seuraavasti: kappaletavaranosturit 67 756 257 mk, hiilinosturit 64 569 988 mk, autonosturit 12 828 040 mk, trukit 19 756 240 mk ja traktorit 1 649 090 mk.

Yleisen talletusvaraston veloitus oli 52 749 014 mk, mistä 17 029 550 mk veloitettiin Länsisataman talletusvarastossa ja 35 719 464 mk Katajanokan talletusvarastossa.

Laituri- ja aluevuokria veloitettiin 201 934 481 mk, mistä määrästä 38 331 730 mk oli laitureille varastoitujen tavarain vuokria ja 163 602 751 mk varastoalueiden vuokria.

Laiturihuoltomaksujen bruttoveloitus oli 288 792 324 mk. Kun ahtaajille menevät kustannukset 154 881 738 mk, tullivalvontakustannukset 8 048 240 mk ja transitokorvaukset 144 851 mk otetaan huomioon, jää nettoveloitukseksi 125 717 495 mk.

Tulot suoritetuista töistä olivat 24 709 544 mk, josta 11 441 497 mk veloitettiin Länsisatamassa ja 13 268 047 mk Katajanokalla.

Huoneistovuokria veloitettiin 43 891 118 mk, mistä määrästä 28 684 968 mk oli tullin "assa käytössä olevien huonetilojen tilitysvuokria. Rahallinen tulo oli 15 206 150 mk.

Korvaus satamarakennusosaston yleiskustannuksista oli 23 405 797 mk. Siitä oli tilitystuloja 18 224 000 mk ja korvauksia tilaustöistä 5 181 797 mk.

Muut kuin jo yllä mainitut satamalaitoksen tulot olivat varastosuojamaksut 77 969 983 mk, vesimaksut 8 300 785 mk, satamalaitoksen alusten tulot 14 361 850 mk, venelaituritulot 2 754 500 mk, vaakamaksut 6 160 280 mk ja sekalaiset tulot 15 766 571 mk.

M e n o t. Satamalaitoksen menot talousarvion mukaan jakaantuivat varsinaisiin menoihin ja pääomamenoihin. Varsinaisiin menoihin kuului: 1) satamalaitoksen huolehdittavana olevat yleiset työt, joihin kuului eräiden siltojen, varasto- ja teollisuusalueiden katujen ja rautateiden, viemärien, lumenkaatopaikkojen ja pesulauttojen korjaus ja kunnossapito ja 2) varsinaiset satamamenot, käsittäen koko satamien pääluokan, jonka pääasialliset menoerät olivat satamien hallinto, liikenne, korjaus ja kunnossapito sekä yhteiset sekalaiset menot. Pääomamenoihin kuuluivat: 1) satamien uudisrakennusten ja -töiden sekä -hankintain aiheuttamat menot, käsittäen tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan II luvun, johon kuuluu satamien laiturit, väylät, rautatiet ja kadut, rakennukset,

koneelliset laitteet sekä työlaivasto ja -kalusto, ja 2) eräät yleisten uudisrakennusten ja ja -töiden menot, jotka kuuluvat tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan, käsittäen eräitä varasto- ja teollisuusalueille rakennettavia katuja, rautateitä ja viemäreitä sekä siltarakennustöitä.

Varsinaisia menoja varten oli talousarvion Satamat-pääluokassa määrärahoja yhteensä 1 583 141 908 mk ja lisämäärärahoja myönnettiin 6 850 852 mk, joten määrärahoja oli käytettävissä kaikkiaan 1 589 992 760 mk. Tilien mukaan käytettiin 1 529 877 579 mk, joten säästö oli 60 115 181 mk. Tämä säästö muodostui siten, että tilejä ylitettiin 17 989 926 mk, mutta menosäästöjä oli 78 105 107 mk. Yleisten töiden pääluokkaan kuuluvia määrärahoja oli yhteensä 31.204 mmk, josta käytettiin 30 242 074 mk. Säästöä syntyi 961 926 mk.

Sataman uudisrakennuksia ja -töitä sekä -hankintoja varten myönnettyjä pääomamäärärahoja siirtyi v:lta 1957 912 082 750 mk ja kertomusvuoden määrärahat olivat 387.3 mmk. Kun ylitysoikeuksia myönnettiin 45 934 413 mk, oli määrärahoja käytettävissä kaiken kaikkiaan 1 345 317 163 mk. Menot kertomusvuoden määrärahoista olivat 245 167 776 mk ja edellisten vuosien määrärahoista 385 556 329 mk, joten v:een 1959 siirtyi määrärahoja yhteensä 710 993 058 mk, josta sidottuna 371 152 263 mk ja vapaana 339 840 795 mk.

Yleisiä uudisrakennuksia ja -töitä varten myönnettyjä pääomamäärärahoja siirtyi v:lta 1957 208 051 906 mk. Kertomusvuoden määrärahat olivat 100.92 mmk, joten määrärahoja oli käytettävissä yhteensä 308 971 906 mk. Menot kertomusvuoden määrärahoista olivat 82 566 248 mk ja edellisten vuosien määrärahoista 28 793 927 mk. V:een 1959 siirtyi siten 189 692 882 mk. Määrärahoja palautettiin 7 918 849 mk.

Pääoma-arvo. Sataman pääoma-arvo oli vuoden alussa 6 070 553 789 mk ja vuoden lopussa 6 453 937 254 mk. Pääoman lisäys oli siten 383 383 465 mk. Poistot olivat 174 560 870 mk ja pääoman korko 359 962 477 mk.

Satamalaitoksen pääoma-arvot:

	mk
Maa- ja vesiomaisuus	636 252 903
Laiturit, tihtaalit ja venepaikat	1 862 175 557
Kiinteät laitteet	1 162 882 769
Alukset ja veneet	83 501 677
Rakennukset	2 474 626 306
Irtaimisto	140 541 041
Autot, trukit ja autonosturit	87 877 001
Puhelinosuudet	6 080 000
	6 453 937 254

Palkat. Palkkoja maksettiin kaikkiaan 881 223 586 mk, jakaantuen tämä määrä seuraavasti: vakinaiset viranhaltijat 201 345 875 mk, tilapäiset viranhaltijat 167 747 750 mk, viranhaltijain vuosilomakustannukset 4 268 508 mk, työsuhteessa olevien kuukausipalkat 73 730 906 mk, työntekijäin tuntipalkat työttömyystyöpalkkoineen 355 529 167 mk, työntekijäin vuosiloma- ja sairausajan palkat 52 505 759 mk sekä ylityökorvaukset 26 095 621 mk.